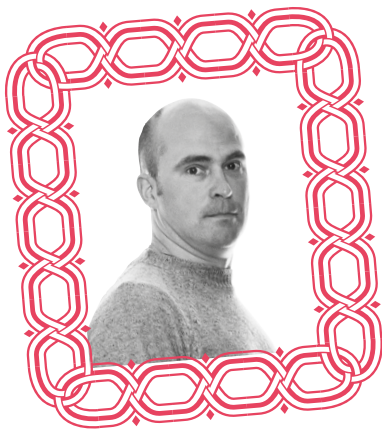

ASMAKIZUNAK

Bertsoa ulertzeari jarriko diogu oraingoan arreta osoa.
Asmakizunetan jolastuko gara.
Gero, gure bertso asmakizuna sortu genezake...
Ezetz asmatu!

**Aitor
Mendiluze
Gonzalez**

EMOTIKONOAK

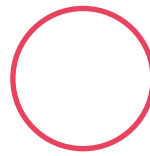

Doinua:
*Kontu barri bat suzedidu da !!
Kopla edo lauko handia*

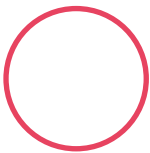
 Marraztu dezagun kopla bakoitzean deskribatzen den emotikonoa: ea asmatzen dugun zein den!

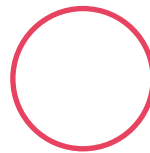
Barrez lehertu eta malkoak sortzen zaizkit **azkenean** bidali duzun txiste txar hori irakurtzen **dudanean**.

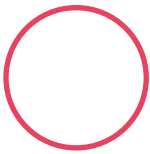
Begiak erdi itxiak eta ahoa zuzen, **serio** emotikono honek benetan triste nagoela **dio**.

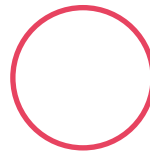
Irribarrea zabaldu eta bi begiak **irekita** daukadan poza erakusteko emotikono **polita**.

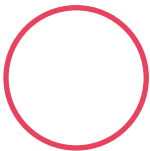
Bi malko ibai bi begietan ahoa zabalik **dela** adierazi nahian bezala hunkituta **nagoela**.

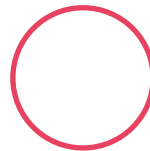
Nire begiak bi bihotz dira konturatu al **zara zu?** Ezin dezaket disimulatu maiteminduta **naukazu**.

Begi batekin keinu bat eta mingaina dauka **kanpoan** argi uzteko ziria sartu dizudala **oraingoan**.

Niretzat ere zerbait goxoa izaten duzu **beti zuk** eta eguna alaitzearren muxu hau bidaltzen **dizut**.

Ahoa beherantz okertu eta gorri-gorri **aurpegia** zerbaitegatik oso haserre nagoela **alegia**.

ZAHARRAK BERRI

Oihana
Iguaran
Barandiaran

Doinua:

*Manuel narruk atzo esan dit C
Zortziko handia*

Esaera zaharrekin eta esamoldeekin jolastuko gara. Zerrenda honetan ageri direnak baliatu ditu Oihana Iguaranek bere bertsoetan. Ea aurkitzen ditugun! **Azpimarratu** ditzagun bertsoetan.

ESAERA ZAHARRAK ETA ESAMOLDEAK

- 1-Lagun onekin, orenak labur
- 2-Ez zerurako eta ez lurrerako
- 3-Alferrik da ura joanda gero presa egitea
- 4-Ardi galdua atzeman liteke, aldi galdua aldiz ez
- 5-Bakoitzak bere astoari arre
- 6-Astarrak umea egingo din/k, hik hori egiterako!

- 7-Inor ez da jakinda jaiotzen
- 8-Azkar eta ondo, usoak hegan
- 9-Katua falta, saguak dantza
- 10-Eskuak garbitzea baino, ez zikintzea hobe!
- 11-Gutxi ikasia, beti jakintsu
- 12-Zer ikusi, hura ikasi

Anerentzako matematika da asperduraren ikur lagun onekin egiten dira klaseko orduak labur baina esamin batek dauka gaur bere emaitzaren beldur nahiko bat lortu eta geratu da ez zeru eta ez lur.

Nasimek dena ikasi zuen ta lasai egin du barre baina Raulek nahiko lan du ta begiratzan du hasarre baina badaki bakarrik egin beharko diola aurre bakoitzak egin behar diola bere astoari arre.

Irakasleen ordutegiak ez izan arren malguak errepideko kola batean geratuz gero salduak ikasleentzat festa bat dira klaseko ordu galduak katua falta den etxeetan dantzan dabilta saguak.

Irakasleak abiatu du aholkuen tramitea: "hobe duzue oraintxe bertan liburuei ekitea". Raquelek azkar erantzun dio: "komeni da jakitea: ura joanda alferrik dela urtegia egitea".

Mireni beti kosta zaizkio hainbat aditz euskerako eta Judithek bere ondolik esan du iristerako: "astarrak baietz umea egin hik hori ikasterako!". "Inor jakinda ez da jaiotzen" erantzun du, hasterako.

Jolasgaraiaren haserretuta barkamen bila onbera ordu erdia pasatu dute egiterako hobera; gelarakoan atera dute biek ondorio bera: esku-garbitzen aritu baino ez zikintzea hobe da.

Ta bihar beste azterketa bat ondo dakite oroitzez garaiz prestatu ez duten hoiek konpondu nahia oitotzez ... aste osoan ikasi ez dena ezin da ikasi goizez ardi galdua atzematen da, aldi galdua inoiz ez.

Ikerrek lana bukatzerako beste sei dauzka ileran irakasleak "mugitu hadi" dio presatien eran. Bere amonak dioen gisan azaldu dio primeran: "azkar ta ondo egiten dula bakarrik usoak hegan"

Gutxi ikasi duen pertsona beti jakintsu omen ba, guk jakin-minez osatzen dugu gure galderen zerrenda. Lagunartean urratzen dugu erantzunen bila xenda azkenerako eskolan ere ikusia ikasten da.

**Josu
Landeta
Egurrola**

**Peru
Vidal
Gurrutxaga**

ESAERA ZAHARREKIN LOTZEN

Oraingoan, bertsolariek egoera bat deskribatuko digute bertso bakoitzean. Ea lotzen dugun egoera bakoitza pare-parera datorkion esaera zaharrarekin.

ESAERA ZAHARRAK

Tontoa izateko ez dago estudiatu beharrik
Asko izan eta gehiago nahi
Astoa, zaldiz jantzi arren, beti asto
A ze parea, karakola eta barea

Jon mendira badoa
Miren **berarekin**
bat jolasten hastean
bestea ere **berdin**
klaserako orduan
biek piper **egin**;
bi gazte hauek beti
daude **elkarrekin!**

Doinua:
Haizeak bidali du
Zortziko txikia

Esaera zaharra

Mobil berria, arropa onak,
astebete **Kanariasen**
gero negua datorrenean
elurretara **goazen**.
Horrelakoak sarri dabilta
pobre direla **kexatzen**.
Zer behar dute dutenarekin
konforme egon **daitezen?**

Doinua:
Ilun ikarak
azken argia
Zortziko handia

Esaera zaharra

Munduan asko daude
jakintsuen **pare**
guztiok garelako
garun baten **jabe**.
Asko ikas daiteke
landu **etengabe**
edo ergela izan
entrenatu **gabe**.

Doinua:
Realzaleok maite
Zortziko txikia

Esaera zaharra

Ispilu baten aurrean jarritz
ez gara egoten **gustura**
ez dugulako ikusten bertan
ikusi nahi dugun **hura**.
Barruko harra lasaitzen dugu
arropa-moden **kontura**
baina ez dugu ezer aldatzen
aldatuz soilik **itxura**.

Doinua:
Komeni zaigun
ixtoria bat I
Zortziko handia

Esaera zaharra

ESAERA ZAHARRAK

Zozoak beleari, ipurbeltz
Kanpoan uso, etxean otso
Zure sekretua inork jakin ez dezan, inori ez esan
Urrutiko intxaurrek hamalau, hurbildu eta lau

Denek diote kale hotzetan
beldurturik **nabilela**
lotsak ez baitit gozaten uzten
jende arteko **epela**.
Hala ere ez pentsa jokabidea
dudanik beti **horrela**
harroputz handi bilakatzen naiz
amarekin **nagoela**.

Doinua:

**Gazte denboran sasoia eta
Zortziko handia**

Esaera zaharra

Telebistako futbol algarak
badu sua eta **garra**
kolore biziz ageri zaigu
jokalarien **giharra**.
Baina pantailan hain distiratsu
ikusten dugun **izarra**
kalean dugu gu bezalako
txikia eta **meharra**.

Doinua:

**Esplikatzera noa kontuak
Zortziko handia**

Esaera zaharra

Lagun bati bidali
nion **argazkia**
osorik erakutsiz
nire azal **eztia**.
Facebook-era igotzeko
hartu du **astia**.
Ekimena irten zait
nahiko **garestia**
Txinan ere begira
dut jende **guztia**.

Doinua:

**Itziarren semea
Hamarreko txikia**

Esaera zaharra

Mateko azterketa
berriz **suspenditu**
Jon barrezka hasi zait
eta ez da **gelditu**.
Gero beraren nota
jasota **harritu**
eta bere hitzak jan
behar izan **ditu**
berak nire antzera
ez baitu **gainditu!**

Doinua:

**Ai gure antzinako
Hamarreko txikia**

Esaera zaharra

EZETZ ASMATU

ASMAKIZUNA

Doinua:

*Gu gazte ginadela
Zortziko txikia*

Inork maite ez duen
zera hau zer **ote da?**
Eraman ta ekarri
daitekeena **bera**
etxetik kalera zein
kaletik **etxera**
erraz sartzen zaiguna
ta nekez **atera**.

Gure lagunen etsai
ta etsaien **lagun**
daukanak begietan
omen du **ezagun**.
Baina ez dago argi
hain argi **daukagun**
gugan sartzen den edo
gugan **daramagun**.

Kostatzen zaion arren
gugandik **joatea**
desagertzen denean
ahaztu ta **bakea**.
Halere beti ez da
gertatzen **kaltea**
batzutan komeni da
pixkat **izatea**.

Azaltzen da gutxien
behar **dugunean**
etxe bakartian zein
kale **ilunean**,
duda-mudak itotzen
gaituen **unean**,
dardarka jartzen gaitu
sartzen **zaigunean**.

Zer da?

ASMAKIZUNA

Doinua:
*Triste bizi naiz eta
Zortziko txikia*

Gizakion buruak
gauzak **asmatzeko**
baditu zenbait dohain
jainkoen **antzeko**.
Zera honek balio
du **bidaiatzeko**
gu geldirik gaudela
urruti **heltzeko**.

la edonork badu
bat azken **boladan**
noranahi iristeko
nahi den **abiadan**.
Uhinak ekarri ta
uhinak **eraman**
aldi berean hemen
aldi berean **han**.

Gu mugitzen bagara
mugitu ohi **dena**
geldirik gaudela ere
mugi **daitekeena**.
Hemen gaudela urrun
joaten **dakiena**
ta mugitzen bagara
hantxe **dagoena**.

Bere botoiak dauzka
ta bere **antena**
esku bakar batean
kabitua ahal **dena**.
Berdin da momentua
berdin da **problema**
hitz egitea omen da
garrantzitsuena.

Zer da?

Asmakizunak

ASMAKIZUNA

Doinua:
*Batzuetan jartzen naiz
Zortziko txikia*

Egiten da etxean
egiten **lanean**
egiten da zeozer
behar **dugunean**.
Ez beteta hobe da
gehien-**gehienean**
hustu egiten baita
betetzen **denean**.

Gure izaeraren
ispilu, **islada...**
Berez etor daiteke
ohi duen **gisara**.
Bestetan geuk ekartzen
dugu, baina, **hara!**
Osoago izaten da
betetzen ez **bada**.

Esan dut dela gure
izaera **zati...**
Hurbilaraz dezake
dagona **urruti**.
Ezinezko zaiguna
ematen **badaki...**
Gaiztoa izan leike,
ez da ona **beti**.

Zer da?

PASA HITZAI!

Orain puntu bakarrean esango zaigu igarkizuna. Ea asmatzen dugun hitz ezkutua zein den. Adi belarria, eta kasu egin errimari... pista ona izango da eta!

A Xomorro hankaluzea
sarea du **arma**

A **ARMARMA**

E Pipak ematen ditu
hori **kolorea...**

E _____

H Perurenak lepoan
sarri du **jarria**

H _____

B Tartalok bakarra du
ez al da **egia?**

B _____

F Gaztelu gozoa da
gaina **beltzarana**

F _____

I Zeruko farola da
gaueko **argia**

I _____

D Partxisean zortea
banatzera **doa**

D _____

G Pinotxori luzatu
ohi zion **sudurra**

G _____

J Haria pasa... kontuz
ez zulatu **hatza!**

J _____

K Eserleku bat, ura
eta **zuloduna**

K _ _ _ _ _

O Belar txar hau ukitu
eta a ze **mina**

O _ _ _ _

T Txistuka pasatzen da
tunelean **barrena**

T _ _ _ _

L Gazta bat lau puska egin
ta bakoitza **dena**

L _ _ _ _ _ _

P Eguzkitzek aurkezten
duen kirol **mota**

P _ _ _ _ _

U Hondartzara joateko
garaia **heldu da**

U _ _

M Surfistentzat bere hortzak
dira **arazoa**

M _ _ _ _ _ _ _

R Piratak edaten du
botilatik **ona**

R _ _ _

Z Oilo salda irakin
fideoa **bota**

Z _ _ _

N Munduko ur jauzirik
handiena, **hara!**

N _ _ _ _ _ _

S Gaixotzean kopeta
hotzaren **dardarra**

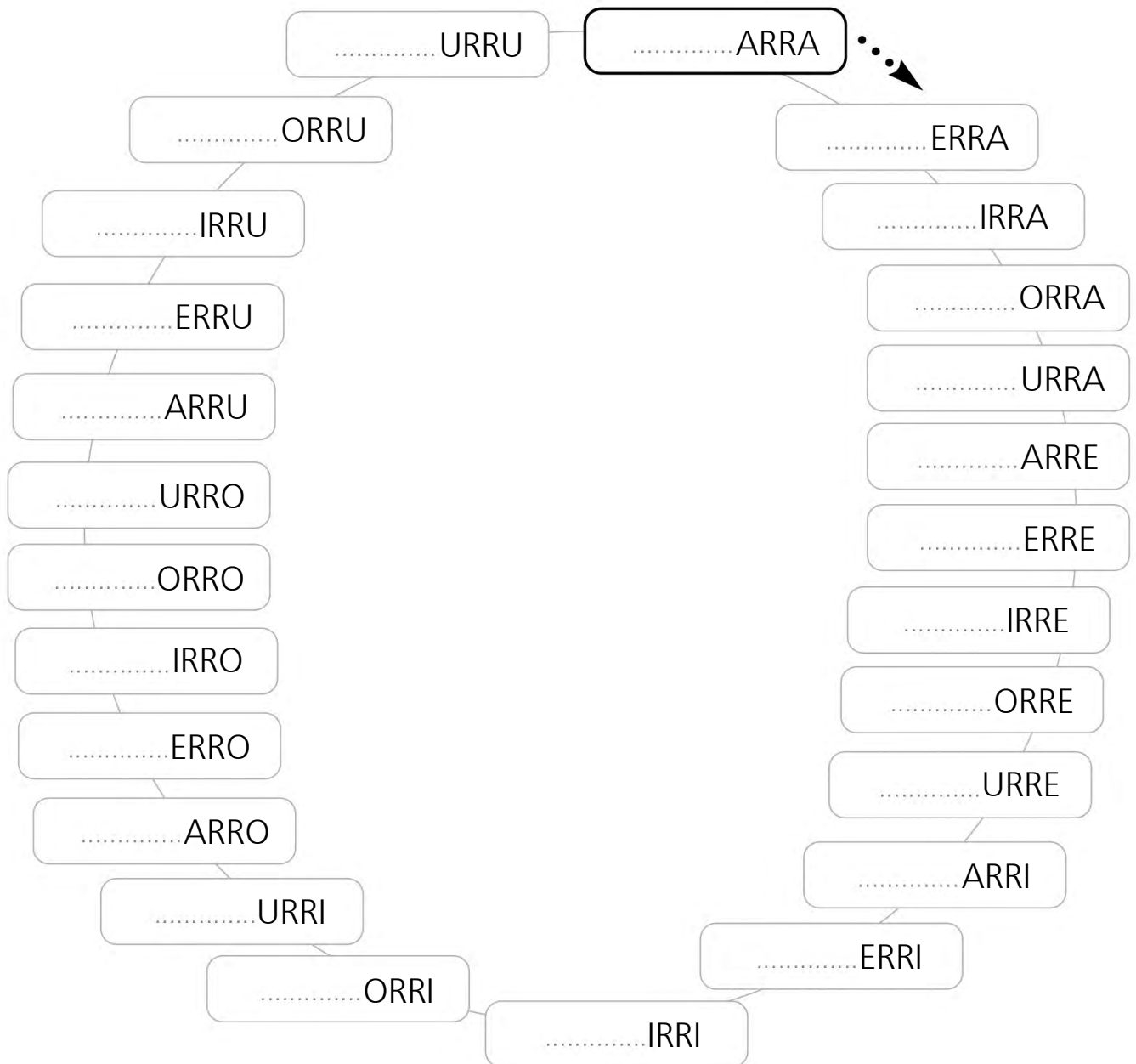
S _ _ _ _ _ _

ERRULETA

Jolas honetan definizio bat edo pista bat emango da aldiro, eta guk zein hitzi dagokion asmatu behar dugu.

Lehen hizkia eman orde, hitzaren bukaera emango zaigu: ea zenbat asmatzeko gai garen!

- ...ARRA Begietako mukiak edo harroxko lotsagabea.
- ...ERRA Txirritak halako beldurra zion, semerik ere ez baitzuen izan; bakearen aurkakoa.
- ...IRRA Iltzeko ohean lo egitea gustatzen zaion pertsona. Ezpatak ahotik sartzeko gai dena.
- ...ORRA Itsasoko zenbait animaliak erabiltzen du babesteko.
 - Donostian, badira urrezkoak ere.
- ...URRA Oskorrik kantatzen duen melodia alaia. Bertsotarako doinua ere badena.
- ...ARRE Bakoitzak bere astoari egiten dio.
- ...ERRE Etxera berandu heltzen banaiz, gurasoak jarriko dira...
- ...IRRE Laralarala, abila dela...
- ...ORRE Eraikin luzexka.
- ...URRE Metal preziatua.
- ...ARRI Urduri.
- ...ERRI Gorputzeko parte bat.
- ...IRRI Leunki egindako ukitua.
- ...ORRI Sorleku.
- ...URRI Inor ez da guztiz zintzo.
- ...ARRO Croissant formako krustazeoa.
- ...ERRO Zutabe alfer.
- ...IRRO Nola esango zenuke "berriz ere" erusieraz?
- ...ORRO Jantzi, beste norbait izaten hasteko.
- ...URRO Itsas armiarma.
- ...ARRU Azpijoko.
- ...ERRU Hura duenak ordaindu egiten du gehienetan.
- ...IRRU Kizkur, Bizkaiko Arratia eskualdean.
- ...ORRU Jasan ezin den haserrea.
- ...URRU Jolas hau egiten zen bitartean klasean egon beharko ez lukeena.

ASMAKIZUNA

Doinua:

Egin dezagun gure bertso asmakizuna.

Entzulea despistatzen saiatu gaitzke: beste zerbaite pentsaraziko dioten aztarnak emanez.

Ondo zaindu beharko dugu pistak zein hurrenkeratan eman. Zer ideia jarriko dugu bukaeran?

Hitz ezkutua

Pistak

1

2

3

4

Bertso asmakizuna

Handwriting practice area consisting of ten horizontal dotted lines.